«ՍԵՎԱՆԻ Խ.ԱԲՈՎՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԱՎԱԳ ԴՊՐՈՑ»

ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑ 2022

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԹԵՄԱ՝ *Արժեհամակարգի ձևավորումը սովորողների մեջ*

ԱՌԱՐԿԱ *<<Պատմություն>> գործընթացում*

ՀԵՂԻՆԱԿ *Հակոբ Ղավալյան*

ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆ *Գետիկի միջնակարգ դպրոց*

Բովանդակություն

1. Ներածություն………………………………………………………………… 3
2. Գլուխ1 Արժեհամակարգիձևավորում……………………………………………4
3. Գլուխ2 Արժեքայինհամակարգ…………………………………………………6
4. Գլուխ3 Ուսուցմաննպատակը և խնդիրները……………………………………..10
5. Եզրակացություն……………………………………………………………..12
6. Օգտագործվող գրականության ցանկ……………………………………………13

Ներածություն

Մեր երկրում աշակերտների արժեքային համակարգի ձևավորումը ներառվածէ ՀՀկրթության պետական չափորոշչումՙորպեսհենցկրթությանբովանդակային բաղադրիչ: Յուրաքանչյուր ուսումնական առարկայի մասով սովորողների պատրաստվածությունը ներկայացվող գիտելիքային պահանջների մեջ առանձին կետով նաև նշվում է արժեքներըև դրանց ձևավորումը,որոնքպետք է տա դպրոցը:

«Արժեհամակարգ» հասկացությունը մանկավարժական գիտության մեջ ըմբռնվում էբավական լայն շառավիղով: Առավելընդունվածէայն ընկալումը, որարժեհամակարգը մարդու բարոյական, գեղագիտական, հոգևոր, իմացական, մշակութային և էթնիկական արժեքների համախումբնէ, որն անհրաժեշտ է անձի ներդաշնակ, բազմակողմանի ձևավորմանև զարգացման համար:

Արժեհամակարգի մեջ կուտակված է անցյալի փորձը, որի յուրացումը աշակերտներիմեջ ձևավորում է հայրենասիրության, սեփական ժողովրդի պատմության, նրա ստեղծած մշակութային արժեքների, գիտական նվաճումների համար հպարտության զգացում: Իսկ ակտիվ ճանաչողական գործունեության պայմաններում ձևավորված գիտելիքները աշակերտների մոտ վերածվում են համոզմունքների և կարողությունների: Այսօր աճող սերնդի դաստիարակության գործն ընթանում է տարբեր հանգամանքների ազդեցության ներքո՝ ժողովրդագրական, ազգային, մշակութային, ընտանեկան, կրթական, հասարակական, սոցիալական և այլն: Հաշվի առնելով բազմաթիվ այս և այլ հանգամանքներ՝ժամանակակից մանկավարժության համար խնդիր է դառնում սովորողների ազգային գիտակցության ձևավորումը սեփական ժողովրդի պատմության ու մշակույթի հենքի վրա՝չանտեսելով համամարդկային արժեքները:

Արժեքների բուրգի գագաթին գտնվող նվիրական ու մեծագույն արժեքը՝ հայրենասիրություննէ, որը լավագույն կերպովմատուցվում է հայոցպատմության դասընթացների ժամանակ:Այն մեծագույն արժեքնէ, որիարգանք ու պատկառանք է հարուցում, նույնիսկ երբ դրսևորվում է հակառակորդի կամ թշնամու մոտ: Իդեպ, յուրաքանչյուր ուսուցիչ ունի որոշակի հեղինակ կամ ստեղծագործություն, որը նրան ամենադյուրին կերպով է օգնում իր մանկավարժական խնդիրները լուծելու, տվյալ դեպքում՝ հայրենասիրության բարձրագույն արժեքը սաների հոգիներում սերմանելու համար:

Գլուխ 1 Արժեհամակարգի ձևավորում

[1]Նոր սերնդի արժեհամակարգի ձևավորման, կրթության և դաստիարակության գործումլուրջ անելիքներ ունի բնավիհայ դպրոցը, որի գերնպատակն է կերտել բարոյական, ազգայինարժեքներով օժտված, ազգային նկարագիր ունեցող սերունդ: Այս նպատակն իրագործելուհամարանհրաժեշտէուսումնասիրելուկատարելագործելուչմիայնհայրենիևհամաշխարհայինգիտություններիճյուղերը,այլևմանկավարժությանանցյալիժառանգությունն ու նրա ժամանակակից փորձն ու մեթոդաբանությունը: Ժամանակակիցդպրոցիկարևորագույնառաքելություններիցմեկնէլերեխայիմեջիրազգինբնորոշբարոյականևհոգևորարժեքներիձևավորումնուզարգացումնէ:Նրախնդիրնէպահպանել և փոխանցել այն արժեքները, որոնք ժառանգել ենք մեր նախնիներից, և որը մերանխառնինքնատիպություննէհամաշխարհայինմշակույթիբազմերանգությանուբազմազանությանմեջ:Ուստի21-րդ դարի դպրոցում դաստիարակությանևկրթական գործընթացի ճիշտ կազմակերպման համար շատ կարևոր են ոչ միայնհամամարդկային,այլևհայրենիմշակույթիբարձրարժեքստեղծագործություններիուսումնասիրումնուուսուցումը:Այդստեղծագործություններումարտահայտվածենմերժողովրդիհոգեկերտվածքը,աշխարհընկալումը,մարդասիրականգաղափարներնուգալիքիերազանքները: Հայ ժողովրդի ավանդույթներում է, որ վառ կերպով արտացոլված են մերազգիազգայինհավաքականբնույթը,անդրդվելիկամքը,ներքինզորություննուհնարավորությունները,ապրելու,վերածնվելուևհարատևելուունակությունը,ազգերիպատմության մեջ իր արժանի տեղն ունենալու ձգտումը: Այս ամենն է, որ անհրաժեշտ էավանդելժամանակակիցէթնոկրին:Այդպեսնապիտիհասնիհայնգիտակցության,որիհասարակականկյանքիառաջընթացըպայմանավորվածէհամախմբվածությամբ,գիտելիքների բարձր մակարդակով ու մշակութային արժեքների ոչ միայն ստեղծմամբ, այլևպահպանմամբ:Սերունդ,որըկկարողանաշարունակելազգայինլավագույնավանդույթները,աշխարհինումարդկությանըցույցտալիրմշակութայինհարստություննուբարոյահոգեբանական արժանիքները:

[2]Փորձենք հասկանալ թե ի՞նչպես է ձևավորվումազգային արժեքային համակարգըՀայոց պատմության դասերին: Չ՞է,որ հայոց պատմության իմացությունն առավելագույնսհնարավորություն է տալու իրականացնելու մեր իղձերը, ձևավորելու ու պահպանելու հայիկերպարը:

---

[1], Ա. Գևորգյան, Ազգային կրթության դերն ու նշանակությունը սովորողների հայեցի դաստիարակությանգործընթացում,Եր., 2002, էջ65:

[2],ՂուկասյանԱ,Հայոցպատմությունը8-9րդդասարաններում:Ուսուցչիձեռնարկ:էջ5

[2]Հայոցպատմությունըբովանդակումէդաստիրակչականվիթխարիներուժ,հայրեն
ասիրությունևազգայինարժանապատիվգոյություն:Հայոցպատմությանիմացությունըին
արավորությունկտաՀայաստանիՀանրապետությանապագաքաղաքացունուսումնառու
թյանընթացքումձեռքբերածգիտելիքներնու ճանաչողականիմտությունները , հայոց քաղաքակրթության դարավոր ավանդույթները , փործը և անցյալիդասերը լավագույնս ծառայեցնել հզորացման և բարգավաճման ուղին բռնած Հայաստանիանկախպետությանը,պատկերացումկազմելիամաշխարհայինպատմությա
նմեջՀայաստանի և հայ ժողովրդի զբաղեցրած տողի ու դերի մասին: Հենց այս պատճառով է ,
որկրթությանզենքըևգլխավորիմաստըպետքէդառնաարժեհամակարգիձևավորումը:

Գլուխ 2 Արժեքային համակարգ

Նախատեսվում է ,որ դպրոցն ավարտող յուրաքանչյուր աշակերտ պետք

- Է՝լինիհայրենասերևպատրաստծառայելուհայրենիքիպաշտպանությանգործին,
- կարևորիազգային-պետականմտածողությանևգործելակերպունենալըևդրսևորիդրանիհասնելուձգտումուկամք:
- Ունենաազգայինինքնագիտակցություն
- Կարևորի ազգային հիմնախնդիրների լուծման գործում իր մասնակցությանանհրաժեշտությունը,
- Ունենաարդարության,լավատեսությանևպատասխանատվությանզգացում,Գիտակց
- ի ներկան և ապագան կերտելու խնդրում ազգային պատմության դերը,Գիտակցի
- իր ժողովրդի նյութական և հոգևոր արժեքները պահպանելուանհրաժեշտությունը:
- Գիտակցի,որկյանքումիրհամարկարևորագույնարժեքներիցենլինելուգիտելիքները,աշխատանքայինհմտությունները,մասնագիտականվարպետությունըևայլն. . .

[4]Ուսուցման գործընթացում լուծվում են սովորողների կրթական,դաստիրակչական կամարժեաքյինևընդհանուրզարգացմանխնդիրներ:Դրահամարյուրաքանչյուրդասիդաստիրակչական խնդիրների լուծումը նախատեսում է ոչ թե մեկուսացված կամ առանձինմոտեցում,այլգիտելիքներիուկարողությունների,արժեքայինորակների,կամքի ,բնավորության,զգացմունքների,հոգեբանականտարբերդրսևորումներիմիաժամանակյաևփոխկապակցված մոտեցում:

Յուրաքանչյուրդասիժամանակուսուցիչըորոշակիդաստիրակչականխնդիրներէլուծում՝հաշվիառնելով տվյալառարկայիև թեմայիուսումնասիրմանհիմնական

[2,]Ղուկասյան,Հայոցպատմությունը8-9րդդասարաններում:Ուսուցչիձեռնարկ:էջ6

[3]ԱրմինեՍարգսյան,ԱրմանՄալոյան,Հայոցպատմություն10-11րդդասարաններումէջ39:

[4]խնդիրները,որոնք ներկայացված են առարկայական ծրագրերում: Նա առանձնացնում էընդհանուր դաստիրակչական խնդիրները,որոնք առանձին աշակերտների մոտ հաճախակիենդրսևորվում:Ուսուցիչըուսուցմանկազմակերպմանտարբերձևերիընտրու թյանմիջոցով (անհատական, խմբային,էքսկուրսիա ,դասղեկական ժամ , արտադասարանականմիջոցառումներևայլն)առավելարդյունավետէդարձնումաշակեր տներիարժեհամակարգայինդաստիրակչականխնդիրներիլուծումը:Օրինակ՝խմբայինաշ խատանքի ժամանակ աշակերտները սովորում են ուշադրությամբ վերաբերվել միմյանց,միասինհաղթահարելդժվարությունները,միասինձեռքբերելհաջողություններ,լս ելիականդիրկարծիաներ,ընդօրինակելմիմյանցևայլն:[3]Յուրաքանչյուրուսուցիչձգտումէա նթերի դաս անցկացնել, սակայն միշտ չէ, որ դա հաջողվում է:Որակյալ դաս անցկացնելըայդքանէլհեշտչէ,նույնիսկփորձառուուսուցչիհամար:Դակախվածէմիշարքգ ործոններից,

1. սոցիալականպատվերովպայմանավորված՝դասերիններկայացվողպահանջներիգիտ ակցումից և կատարումից,

2. նպատակներից,ինչպես նաև ուսումնադաստիրակչական ևզարգացնող խնդիրների լուծումից,

3. ուսումնական գործընթացի օրինաչափություններից ևսկզբունքներից ,

4. դեպի ազգային արժեքներ ուսուցման կողմնորոշումից ,

5. սովորողներինազգային և համաշխարհային մշակույթի, մարդկության հոգևոր փորձին ծանոթացնելու ՝պատմության դասերի ուղղվածությունից,

6. դասերի ժամանակ համաշխարհային և ազգայինպատմության համամասնության պահպանումից,

7. պատմական փաստերի բազմակողմանիգնահատումից,միևնույնիրադարձությանկամերևույթիվերաբերյալգոյու թյունունեցողտեսակետների ծանոթանալուց և այնպիսի պայմանների ստեղծումից , որ սովորողների մոտ ձևավորվիսեփականիհիմնավորվածկարծիք,8. սովորողներիմոտտեղեկատվությունաղբյ ուրներինկատմամբքննադատականվերաբերմունքիձևավորումից,դրանցհետինքնուրու յնաշխատելուևհետևություններանելուկարողություններիմշակումից,9. ստեղծագործա կան,զգացմունքայինմթնոլորտիձևավորումից,որըհենվածէդասիբովանդակությանևուս ումնականաշխատանքինկատմամբսովորողներիհետաքրքրություններիվրա:

Պատմությանորակյալդասի գլխավոր հատկանիշը և,ընդհանրապես,պատմությանդասավանդմանըներկայացվողգլխավորպահանջըգիտա կանբարձրմակարդակնէ,համապատասխանությունըպատմականև

մանկավարժականգիտությունների

[4]ԲաբանսկիՅու. -Աշակերտներիդաստիրակությունըկոմպլեքսայինմոտեցում:Էջ112

[3]ԱրմինեՍարգսյան,ԱրմանՄալոյան,Հայոցպատմություն10-11րդդասարաններում:Էջ40

[3]ժամանակակիցնվաճումներին,առաջավորփորձին,ուսումնադաստիրակչականգործըն թացի օրինաչափություններին:Միևնույն ժամանակ, անհրաժեշտ է նկատի ունենալ,որպատմությանդպրոցականդասընթացըչիընդգրկումպատմությանպատմակա նգիտությանբոլորնվաճումները:Պատմությաննշանակությունըառաջինհերթիննպատա կաուղղվածէսովորողների մարդկությանպատմականուղու,նրասոցիալական,հոգևորմբարոյականփորձիվերաբերյ ալգիտելիքներիաղորդելուն,պատմականժամանակաշրջանի վերաբերյալ որոշակի պատկերացումներ ձևավորելուն:Ոչ մի դեպքում չիկարելիթույլտալպատմությանդպրոցականդասընթացիբարդացումևսովորողներիծան րաբեռնումարտածրագրային նյութերով:

Դասիններկայացվողկարևորագույնպահանջևյուրաքանչյուրդասիբնորոշհատկան իշէուսումնականնպատակիհստակությունը,դաստիրակողևզարգացնողխնդիրներիան խզելիկապըևայդխնդիրներիհստակուհետևողականիրագործումը:Ուսումնականծրագր իբովանդակությունը,դասիուսումնականդաստիրակչականևզարգացնողխնդիրները,աշ ակերտներիտարիքը,նրանցգիտելիքներիմակարդակըխնդիրները, աշակերտների տարիքը, նրանց գիտելիքների մակարդակը, հմտություններն ուկարողություններըհամատեղպայմանավորումեննյութիընտրությունը,դրանումգլխավ որի առանձնացումը, ինչպես նաև դասի ժամանակ ուսուցչի օգտագործած մեթոդներնուհնարները:

[5]Յասակակիցներիխմբումաշակերտնավելիազատէարտահայտումիրմտքերնուդատող ություններ, գործում է անկաշկանդ , ինչն էլ նպաստում է ուսուցման արդյունավետկազմակերպմանը: Անհատականաշխատանքումդաստիրակվումէաշակերտներիինտելեկտուալպատրաստ ակամությունըդժվարություններըհաղթահարելուգործումձևավորումենհամառություն,հ նանակազմակերպմանևինքնավերահսկմանընդունակություններ: «Յատկապես դեռահասների առանձնահատուկ զգացմունքայնությունը, ինքնասիրությունը,որիաճախարտահայտումէնրանցինքնահաստատմանևհասունևրև ալուձգտումը,մանկավարժիցպահանջումէանհրաժեշտնրբանկատություն,հարգանքդեռ ահասիանձինկատմամբ»:

Ելնելով վերոգրյալից՝ կարող ենք եզրահանգել ,որ արժեքային համակարգի ձևավորումըժամանակակիցդպրոցիգերխնդիրնէևմշտապեսպետքէլինիմանկավարժնե րիուշադրությանկենտրոնում:

---

[3]ԱրմինեՍարգսյան,ԱրմանՄալոյան,Յայոցպատմություն10-11րդդասարաններում:էջ40

[5]ՄուղդիիկԱ. Վ. -Դպրոցականիանձըևնրադաստիրակությունըկոլեկտիվում-Երևան1986էջ86

[3]Պատմությանուսուցմանգործընթացում,ընդհանրապեսդպրոցականպրակտիկայումհա նդիպումենքտարբերտիպիդասերի,որոնքունենիրենցտարբերիհիմքերը,ուսումնադաստի րակչականնպատակը:Դասերիտիպերիդասակարգմանշատտարբերակներունենընդհա նուրբնույթ:Դրանցհիմքումընկածենհիմնականնպատակներ ,պատրաստիգիտելիքներիյուրացումը,կրկնությանմիջոցովդրանցամրապնդումը,գիտել իքներիկիրառումըպրակտիկայում,կարողություններիևհմտություններիձևավորմաննպ ատակովկատարվողվարժությունները,ընթացիկկամընդհանրացնողկրկնությունները,ս ովորողներիձեռքբերածգիտելիքներիմիմտություններիուկարողությունների ստուգումը և այլն: Դիդակտիկական և մեթոդական գրականության մեջկան տարբեր տիպի դասերի նկարագրություններ և դրանց կառուցվածքի սահմանումներ:Այդ տիպի դասերից են ներածական դասը, խառը կամ համակցված դասը, նոր գիտելիքներիուսումնասիրմանդասը,զրույց-դասը,գիտելիքներիստուգմանևգնահատմանդասը,կրկնության -հանրագումարային դասերըմ կինո-դասերը, էքսկուրսիոն դասը, սովորողներիռեֆերատներիպաշտպանությանդասը, սեմինարներիդասը,ստուգարքիդասը:

Թվարկվածներիցառավելգործածականըևարդյունավետը,մերիամոզմամբ,խառը /համակցված/դասնէ,որինստորևկանրադառնանքփոքր-ինչհանգամանորեն:

Դասի այս տիպն այսպես է կոչվում այն պատճառով, որն ընդգրկում էուսուցմանգործընթացիշատկողմեր՝նորգիտելիքներիհաղորդումևյուրացում,ամրապն դում,ընդհանրացում,ստուգումևգնահատում:Դասիայստիպըամենատարածվածնէ,ման ավանդցածրդասարաններում,որտեղսովորողներիուշադրությաննանկայունէ,նրանք չեն կարողանում երկար ժամանակ զբաղվել միևնույն բնույթի աշխատանքով , կարիքենզգումաշխատանքիբովանդակության,ուսուցմանձևերիումեթոդներիհաճախա կիփոփոխման,այլապեսկկորցնենհետաքրքրությունըդասինկատմամբ:Դասիայստիպըկ իրառվումէոչմեծուսումնականթեմաներուսումնասիրելիս:Այսդասիընթացքումգործադր վումենբացատրական-ցուցադրական,էրիստիկզրույցներ,դատողականբացատրական-ցուցադրական,էվրիստիկզրույցներ,դատողական,վերլուծականևայլեղանակներ:Եթեդա սինգրեթեհավասարապեսեններկայացվումերկուկամմիքանիդիդակտիկականնպատա կներ,ապադակլինիխառըմիացյալդասիայսկամայնտարբերակը:

Գլուխ 3 Ուսուցմաննպատակները և խնդիրները

Հայոցպատմությունառարկայիուսուցմաննպատակներըբազմազանեն ,սակայնառանձնացնենքնրանցիցմեկը՝զինելաշակերտներինազգայինարժեքներով:

[2]Այդնպատակինհասնելուհամար անհրաժեշտ է լուծել կրթադաստիրակչական մի շարքկարևորխնդիրներ:

1. Սովորողներինզինելիին,միջնադարի,նորևնորագույնժամանակնորիհայոցպատմության ամբողջական գիտելիքներով,որոնց միջով կարմիր թելով պետա է անցնիազատության,անկախության,պետականությանստեղծմանևամրապնդմանհամարպայքարինսեփականմասնակցությանլըբերելուգաղափարը:Այդգիտելիքներըմեծապես կօգնեն հասկանալ ու իմաստավորել հայ ժողովրդի անցյալն ու ներկան, դասերքաղելպատմությունից:Հայոցպատմությանխորիմացությունըկօգնիմերիանրապետությանքաղաքացիներինկապվելումայրիողին,տերկանգնելուհայրենիիտունուտեղին:
2. Ցույց տալ ազգային-ազատագրական պայքարի հերոսական դրվագները , հայ ժողովրդիխիզախուքաջարիզավակներիանձնազոհ սխրանքները:
3. Գաղափար տալ հայ մշակույթի, քաղաքակրթության նրա առաջացման ու զարգացմանօրինաչափությունների,առանձնահատկություններիմասին:Ծանոթացնելհայժողովրդիմշակութայինարժեքներիևհամամարդկայիննվաճումներիհետ:Ծանոթացումըհայրենիերկրիմշակույթին,պատմամշակութայինկոթողներին:
4. Ցույց տալ ժողովրդի աշխատասիրությունը,ազատ,խաղաղ և ստեղծագործ աշխատանքինրաբնածինձգտումը:Ներարկելսերևհարգանքաշխատանքի,աշխատավորևբարիքներստեղծողմարդկանց նկատմամբ:
5. Պատկերացումտալմերժողովրդիկյանքիուկենցաղի,ապրելակերպիուավանդույթների, վարքի ու բարքի մասին, հասկանալի դարձնել,թե ինչպես են ապրել ուաշխատելմերնախնիները,ինչպեսենընտանիքկազմել,սնվելուհագնվել:Այսգիտելիքներըսովորողներինկմոտեցնենմերազգայինարմատներինուակունքներին:
6. Բացահայտել պատմամշակութային գործիչների՝ պատմություն կերտողների կյանքն ուգործը:Հասկանալիդարձնել,որպատմականայդգործիչներիմիջոցովենիրականացվումազգային-հասարակական ձգտումներնուիդեալները:
7. Բացահայտելպատմականճշմարտությունը,նշել,որայնձնվումէտարբերսկզբնաղբյուրներիհամադրումից:
8. Դաստիրակել խորը հայրենասիրություն ,ձևավորել հայրենիքի, ազգային պետության ուժողովրդի նկատմամբ ազգային արժանապատվություն ու

հպարտություն, անմնացորդսիրո ու հարգանքի խոր զգացում:Ներարկել այն գաղափարը,որ հայրենիքին ու հայոցբանակինծառայելըպատվիգործ է:

[2],ՂուկասյանԱ,Հայոցպատմությունը8-9րդդասարաններում:Ուսուցչիձեռնարկ:էջ12

[3]ԱրմինեՍարգսյան,ԱրմանՄալոյան,Հայոցպատմություն10-11րդդասարաններում:էջ47

9. [2]Ճանաչելի դարձնել Հայաստան աշխարհն ու հայրենի բնօրրանը, բնապատմական ևպատմամշակույթային այն միջավայրը,որտեղ ապրել ու իր պատմական ուղին է անցել հայժողովուրդը:

10. Հասնել այն բանին,որ իր ժողովրդի հարուստ պատմական փորձով զինված Հայաստանիվաղվաքաղաքացինգիտակցիիրանմիջականմասնակցությանանհրաժեշտ ությունըազգայինհիմնախնդիրներիլուծման,անկախպետականությանկերտման,հայրեն իքիբարգավաճմանև վերածնության գործին:

11. Նպաստելմարդասիրությունևսոցիալականարդարությանոգովտոգորվածժամանակա կիցազատ ուգիտակից անհատիև քաղաքացուձևավորմանը:

12. Ձևավորելսեփականգործունեությունըհանդուրժողականությանևմարդուիրավունք ներիինչպեսնաևհամամարդկայինբարոյականսկզբունքներինհամապատասխանկառու ցելուպահանջմունք ուկարողություն:

13. Ձևավորելգիտակիցվերաբերմունքհամամարդկայինգլոբալհիմնախնդիրների,բնակ անաղետների, մարդկությանճակատագրիևապագայինկատմամբ:

14. Զարգացնելսովորողներիճանաչողական,տրամաբանական,ստողծագործականմտա ծողությունըհաղորդակցական,համագործակցայինևինքնուրույնգործունեությանկարող ություններնուհմտությունները.

- խթանել սովորողների ճանաչողական ակտիվությունը,մտածողությանինքնուրույնությունը,սեփականգիտելի քներնինքնուրույնլրացնելուևհարստացնելուկարողությունները:
- Սովորեցնել տեղեկատվության աղբյուրներից օգտվելու , ժամանակակիցտեղեկատվական հեղեղի մեջ կողմնորոշվոլու,անհրաժեշտ տեղեկությունը ճիշտընտրելու,
- մշակելու,վերաձևակերպելու, այսինքն՝ գիտելիք կառուցելու կարողություններ:Ձևավորելպատմականդեպքերը,երևույթներըհամեմատելու,վերլու
- ծելու,գնահատելու,վերացարկելու, ընդհանրացնելու և կանխատեսումներ կատարելուկարողություններ. Զարգացնելուսումնառությանարդյունքումսովորողնե րիստացածգիտելիքներըևտեսական դրույթները պատմական կենդանի նյութի վրա կոնկրետացնելուանցյալի,ներկայիհասարակական-քաղաքականերևույթներիվերլուծությանժամանակկիրառելուկարողություններուհմ տություններ
- Զարգացնել սովորողների զգայական ընկալման,մտավոր ր հուզական ճանաչողությանբոլորտեսակներնուկամայինորակները(լսողություն,տեսողություն,կ ամք,համառություն)ևմտավորգործողությունները(համեմատում,համադրումրայլն):

[2] ՂուկասյանԱ,Հայոցպատմությունը8-9րդդասարաններում:Ուսուցչիձեռնարկ:էջ14

Եզրակացություն

Այս հետազոտական աշխատանքը շոշափում է մի այնպիսի թեմա ,որը անկասկած շատմեծ նշանակություն ունի Հայաստանի և հայ ժողովրդի համար: Խոսքը գնում է ազգայինարժեքայինհամակարգիձևավորմանմասինՀայոցպատմությանդասերին:Արժե համակարգի ձևավորման և նրա հարաբերական կայունության ապահովման համարհանրակրթության բնագավառում կարևոր և անփոխարինելի նշանակություն ունեն բոլորուսումնական առարկաները, հատկապես՝ պատմություն առարկան: Դպրոցում սովորողներըՀայոցպատմությանծրագրիշրջանակներումծանոթանումենհազարամյակն երիկենսագրությունունեցողհայկականքաղաքակրթությանը,նրաառաջացմանուզարգա ցմանօրինաչափություններին,ձեռքբերումներին,ստեղծածարժեքներինևհամամարդկայ իննվաճումներին,ինչպեսնաև՝այդճանապարհինհայժողովրդիդժվարություններին ու կորուստներին:Հայոց պատմություն առարկայի ուսումնասիրմանշնորհիվ ձևավորվում է ազգային դիմագիծ, պետականամետ մտածելակերպ ունեցող, հայժողովրդ և հայոց պետականության դերը համաշխարհային պատմության համատեքստումպատկերացնող,հայոցազգայինևհամամարդկայինարժեհամակարգըկր ողպատասխանատուանձուքաղաքացի:Այդիսկպատճառովարժեքայինհամակարգիձևա վորումըժամանակակիցդպրոցիգերխնդիրնէևմշտապեսպետքէլինիմանկավարժներիու շադրության կենտրոնում:

Յուրաքանչյուր աշակերտ պետք է իմանա,որ որպես հայ՝ ո՞րն է իր անելիքն այստեղ՝հայրենիքում:Ազգայինգաղափարախոսությունըպետքէհուշիսեփականպատմա կանառաքելությունը,որտեղամենակարևորըհայրենիքըսիրելնէիրականսիրով:Հենցայս պատճառով է,որ կրթության հենքը և գլխավոր իմաստը պետք է դառնա արժեհամակարգիձևավորումը,իսկ երբվերանում են արժեքների ձևավորման ազգային և համամարդկայինընդհանրականչափանիշները,ավարքիկարգավորիչենդառնումիրավի ճակնուպահինպատակահարմարություն,արժեհամակարգիգոյությունըկամբացակայու թյունըդառնումէ ազգային-հասարակական կարևորության խնդիր, որովհետև արժեհամակարգը պետք էձևավորվիազգային հոգևոր-բարոյականընդհանրականության հիմքիվրա:

ԳրականությանՑանկ

1. Ա.Գևորգյան,Ազգայինկրթությանդերնունշանակությունըսովորողներիհայեցիդաստ իարակությանգործընթացում, Եր., 2002,:
2. ՂուկասյանԱ,Հայոցպատմությունը8-9րդդասարաններում:Ուսուցչիձեռնարկ:

3. Արմինե Սարգսյան,Արման Մալոյան ,Հայոց պատմություն 10-11 րդ դասարաններում 4. ԲաբանսկիՅու. - Աշակերտներիդաստիրակությունըկոմպլեքսայինմոտեցում:
5. Մուդրիիկ Ա. Վ. -Դպրոցականի անձը և նրա դաստիրակությունը կոլեկտիվում - Երևան1986